

MIROSLAV PELIKAN

PJESNIK

P J E S N I K

Dan je polako uzmicao kada je Rudolf Dvorak pokucao na vrata poznatog i popularnog pjesnika Josipa Pudara. Kuću Josipa Pudara okružio je mali, lijepo uređeni vrt s nekoliko prepletenih staza. Zelenilo je pružalo dovoljno hlada za boravka u vrtu, istodobno omogućujući i stanovitu privatnost, zaklanjajući posjetitelje svojim granama. Rudolf nije bio oduševljen svojom zadaćom. Naime, kao uvjet kod njegovog magisterija nametnula se i ideja o određenoj skrbi za Josipa Pudara. Pudar je bio u kasnim osamdesetima, živio je sam, supruga mu je dosta davno umrla. Nakon njezine smrti mnoštvo spremačica izmijenilo se kod staroga pjesnika. Težak, netrpeljiv, dostatan sam sebi, kako su ga najčešće opisivali oni koji su ga malo bolje poznavali, gnjavio je

neprestano nadležne službe zahtjevima za novim spremačicama. Ne, nije bio kompliciran niti kod hrane, niti odjeće ili čišćenja kuće, jednostavno su mu te žene išle na živce nakon nekoliko dana. Pokušalo se i s muškim osobljem, no ubrzo isti rezultati. Pudar nije podnosio ljude općenito. U posljednje vrijeme ponekad bi netko uspio nešto i pospremiti po kući, s mnogo volje, s iznimnim naporima. Pjesnik se pojavio na vratima, pomalo savijen.

-Što je?

-Poslali su me k Vama- brzo obrazloži svoju misiju Rudolf.

-Ah, da, uđite, ali nemojte tratiti moje vrijeme. Ono što mi je preostalo želim posvetiti umjetnosti.

Pudar ga je uveo u rafinirano namješteni dnevni boravak, police s knjigama, uokvirene povelje, fotografije, nekoliko ulja. Lijepo, baš lijepo, mislio je Rudolf.

-Čujte, o mojoj se poeziji sve zna. Što možete dodatno otkriti, moj mladiću?

Ja sam Vam pročitana knjiga. A Vaša pomoć, pa oprostite, Vi mi izgledate kao da ne možete pomoći sami sebi.

Rudolf ga je mirno gledao znajući kako je Pudar u pravu. Ubrzo se je Rudolf pozdravio s gnjevnim pjesnikom i kao da je odbacio golemi teret lako hodao ulicom.

Nakon nekoliko dana, točnije bilo je rano jutro, Rudolfa je probudio telefon.

-Halo, ovdje Pudar. Gospodin Rudolf. Oprostite na smetnji, mi pjesnici u ovo doba radimo pa sam bio slobodan nazvati.

-Da, dobro, recite- jedva prozbori Rudolf.

-Našao sam nešto pjesama starijeg datuma. Možda bi mi mogli pomoći, mislim u sređivanju, u prepisivanju.

-U redu, vidimo se danas.

Tako je otpočela suradnja Rudolfa i Pudara. Pjesnik je izvlačio iz svakog kuta kuće snopove zapisa, pisama, izrezaka, časopisa, knjiga s posvetama. Pudar nije želio ništa baciti, samo je želio složiti svoj život. To je objašnjenje zadovoljavalo Rudolfa koji je trošio cijele dane u pretraživanju tamnih

zakutaka kuće u potrazi za još neotkrivenim materijalima.

Pjesnik je malo govorio a Rudolf je samo slušao, čudeći se jedino sve većoj gomili nesređenoga materijala. Jednom mu je Pudar u prolazu rekao

-Od moga su života napravili izmišljenu priču. Ta osoba o kojoj se govori uopće nisam ja.

-A tko ste Vi?- upita ga brzo Rudolf.

-Ne znam. Sliježući ramenima odgovorori stari pjesnik- ne znam.

Neometani, pjesnik i istražitelj nastavljali su svoje nijemo druženje. Hrpa raznoga materijala lagano se smanjivala, rukopisi su bili u cjelosti arhivirani. Rudolf se jedne večeri spremao otići kada mu Pudar reče.

-Cijeloga sam života bio sam. I kada sam počeo pisati, onako potajno, bio sam posve sam, ja, olovka i papir. Poslije, kada su došle knjige i priznanja, pjesničke večeri i svečana primanja, uvijek sam bio sam poput otočića u ogromnom moru.

Moja je supruga vodila svoj život, samo za sebe. Ja sam vam dragi moj Rudolfe cijelo

vrijeme bio prestrašeno, osamljeno dijete, posve samo i izolirano.

Nisu me zbunile Pudarove riječi jer osamljenost je bila njegov ključni element i po mome mišljenju.

Rudolf Dvorak dovršio je rad na magisteriju i objavio monografiju o Pudaru s nekoliko posve novih činjenica. Prijem je bio mlak, gotovo hladan.

Kada je Rudolf donio knjigu Pudaru, ovaj je nije ni pogledao.

-Još nešto za hrpu.

Uskoro je Pudar otišao zauvijek, ostavljajući Rudolfu desetak pisama nepoznatoj ženi.

Naravno, Rudolf nije mogao iz njih otkriti o kome se radi. Pisma su bila neobična. Pudar se na svoj način ljutio na tu ženu, na njezino ponašanje, na nešto što je učinila ili što nije učinila. Datumi su bili izbrisani kao i ime, no vidljivo je bilo kako su pisma vrlo stara.

Tko je nepoznata žena? Ona nije sigurno njegova pokojna supruga. Tko je ona? Rudolf je samo mogao pretpostaviti koliko je možda ta nepoznata žena značila Pudaru. Uostalom svojom je gestom pjesnik to i rekao.

Rudolf je zahvaljujući Pudararu objavio u par godina nekoliko knjiga o njegovom radu, postao je ugledni kritik, no ništa nije otkrio o nepoznatoj ženi ali nikada nigdje nije navijestio njezino postojanje, njezino značenje za Pudarovu poeziju. Doista, samo ponekad Rudolfu se samo za trenutak pričinjalo da između dva retka Pudarove poezije nazire lice nepoznate žene i ona mu se osmjehuje. No, privid je uvijek iznimno kratko trajao i osmijeh bi nepovratno nestajao u labirintima pjesnikovih snoviđenja.

Vremenom, Rudolf je sve manje mislio na Pudara, moglo bi se reći kako ga je gotovo zaboravio, pojavljivala su se nova imena i nove interpretacije, sve dok nije upoznao Svena, koji se snažno zanimao za starog pjesnika, tvrdeći već pri prvom susretu kako dojam što postoji o Pudararu uopće nije točan.

-Kako nije točan- uznemiri se Rudolf.

-Vi ste gospodine Rudolfe bili opčinjeni pjesništvom. U njemu nikada niste vidjeli samo čovjeka, on je za Vas bio jedino pjesnik bez ljudskih svojstava.

-Koješta- jetko promrsi Rudolf.

-Pudar je vodio dvostruki, trostruki život, tko zna zapravo koliko je bilo Josipa Pudara. No, molim lijepo, sve u tajnosti, uglavnom bez posljedica po njegov javni Život. Vidite, on je javnosti podržavao tu i takvu sliku o sebi, sliku osamljenika, a u stvarnosti je on emocionalno santa leda.

-Slučajno, posjedujem neka pisma . Ta ga pisma pokazuju u jednom sasvim drugom svjetlu. U njima ga vidim kao snažno emocijama uznemirenu osobnost. Sven ih pročita na brzinu i podsmješljivo mi kaže.

-Ja sam pronašao nekoliko takvih skupina pisama. Razne žene, razne priče.

-Pa dobro, gdje je istina o njemu?

-Bojim se da ni on to nije znao- sasvim tiho će Sven.

Rudolf se više nije ni na bilo koji način bavio Pudarom. Preuzeo ga je Sven i na opću radost javnosti poput vješta anatoma razrezivao ga je sve više. Na kraju, nakon burnih polemika, isključivo za ili protiv, kada se cijela javnost smirila, od velikoga pjesnika ostalo je tek nekoliko pjesama, a on sam je srozan na

razinu trećerazredna pjesnika a koji je tajno vodio nevjerojatni višestruki život. Svejedno, Rudolf nije bio nezadovoljan, znao je dobro, i on sam pokušao je i ponešto otkrio o Pudaru, mada nikada nije saznao ništa o nepoznatoj ženi. Rudolf je bio svjestan kako su ta pisma ključ Pudarove poezije , ta je žena bila ishodište njegove inspiracije, izvor neuzvraćene ljubavi. Znao je Rudolf i to, ta pisma koja je Pudaru vratila nepoznata žena valja zaboraviti a Pudara ostaviti na miru.

Miroslav Pelikan